

V Praze se uskutečnil workshop k problematice Evropského mírového nástroje

23.11.2023 - Filip Legát, Adéla Šelepová | Ministerstvo obrany ČR

EPF je jedinečný nástroj EU, jehož smyslem je především posílit její schopnost předcházet konfliktům a přispívat k zajištění mezinárodní bezpečnosti.

EPF slouží jako jakýsi mimorozpočtový fond, který umožňuje členským zemím EU v duchu integrovaného přístupu doplnit podporu partnerů o nákup vybavení či vybudování infrastruktury vojenského charakteru dle jejich potřeb. V praxi to tedy vypadá tak, že se členské země jednomyslně shodnou na využití svých zdrojů k financování projektů vojenského charakteru pro partnerský stát, který o podporu touto formou projeví zájem. Hlavní ideou zůstává premisa: čím stabilnější sousedství, tím bezpečnější EU samotná.

Řada projektů realizovaných cestou EPF již běží a vzhledem k dynamickému vývoji bezpečnostní situace či inovativnímu využití nástroje pro potřeby válkou zmítané Ukrajiny se nyní nacházíme v bodě, kdy je vhodný čas k reflexi dosavadního praktického fungování nástroje. Ministerstvo obrany proto využilo příležitosti předsednictví ČR ve formátech V4 a Středoevropské obranné spolupráce (CEDC – sdružuje ČR, Chorvatsko, Slovinsko, Slovensko, Maďarsko, Rakousko a Polsko jako pozorovatele) a workshop za tímto účelem uspořádalo. Oba zmíněné formáty (V4 i CEDC) se přitom na regionální podporu partnerům dlouhodobě soustředí. Zaměření workshopu tak tematicky zrcadlilo jednak potenciál EPF z hlediska podpory partnerských států, ale i strategickou důležitost regionu západního Balkánu pro ČR a další státy V4 a CEDC.

Cílem bylo posadit k jednomu stolu všechny zainteresované strany, jak zástupce států, pro které jsou projekty z EPF uzavírány, tak zástupce subjektů, které danou podporu realizují v praxi. Zúčastnili se experti z celkem 12 zemí střední Evropy a západního Balkánu. „Vnímáme důležitost aktivit EU ve prospěch západního Balkánu a dlouhodobě je jako ČR podporujeme. Snažíme se přičinit o to, aby jejich zacílení co nejlépe odpovídalo potřebám tamních partnerů. Proto jsme tento workshop zorganizovali, jedná se o vůbec první podobnou akci zaměřenou na praktické využití EPF,“ uvedl Radim Samek, zástupce ředitele odboru obranné politiky.

Představitelé Evropské komise a Evropské služby pro vnější činnost nejprve podrobně popsali fungování celého mechanismu EPF ve fázi praktického využití projektů pro partnery, a to od předložení návrhů projektů až po jejich realizaci. V rozpočtu nástroje na roky 2021 – 2027 je alokováno celkem 12 mld. EUR, ze kterých lze různými způsoby podporovat vybrané partnerské země. Významná část těchto zdrojů směřuje na válkou sužovanou Ukrajinu, stranou ovšem nezůstávají ani další země, mimo jiné právě státy západního Balkánu.

V rámci workshopu byly sdíleny zkušenosti s realizací celkem 3 projektů. Realizaci prvního z nich zaštiťuje přímo Evropská komise a je určen na budování kapacit ozbrojených sil Bosny a Hercegoviny. Celkový rozpočet tohoto projektu činí 10 mil. EUR. Armádě Bosny a Hercegoviny budou díky němu na konci listopadu 2023 dodány transportní a zdravotnická vozidla a také detektory kovů.

Druhý z prezentovaných projektů obdobným způsobem podpořil ozbrojené síly Moldávie, země bezprostředně ohrožené agresivní politikou Ruska. Jako implementující organizace zde působí Estonian Centre for Defence Investment, akviziční agentura estonského ministerstva obrany. Jeho

prostřednictvím je pro Moldávii pořizováno logistické, komunikační a další vojenské vybavení v hodnotě 40 mil. EUR.

Posledním praktickým příkladem byl nákup potřebného zdravotnického vybavení v hodnotě 6 mil. EUR pro tzv. Balkan Medical Task Force, mezinárodní zdravotnickou jednotkou, na níž se podílí Slovinsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina, Republika Severní Makedonie, Černá Hora a Albánie. Tento projekt představil zástupce organizace ITF Human Security, která jej zaštiťuje.

Ve všech případech byly představeny přínosy a výzvy, které s sebou realizace takovýchto projektů přináší, jedinečnost formátu přitom zajistila odbornou diskuzi ohledně konkrétních praktických aspektů s nimi spojených. Z workshopu vyplynula celá řada cenných poznatků, které bude možné využít k dalšímu zefektivnění využití EPF. Představitelé institucí EU také vysoce ocenili příležitost vyslechnout si názory expertů přímo z regionu západního Balkánu. ČR bude v rámci V4 a CEDC usilovat o to, aby další státy na tuto aktivitu navázaly.

<https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/v-praze-se-uskutecnil-workshop-k-problematicke-evropskeho-miroveho-nastroje-248055>